

3. De ervaring van de christen

Wie is Jezus Christus?

De Heer Jezus vroeg zijn discipelen eens: "Wie zegt u, dat Ik ben?"

Vraag 1: Wat is uw persoonlijke antwoord daarop?

Deze vraag blijft altijd actueel, en het antwoord dat u hierop geeft zal een grote invloed hebben, niet alleen op de plaats die Christus in uw leven inneemt maar ook op de wijze waarop u Christus' offerdood en heilswerk verstaat.

De 'kerkelijke' zienswijze is dat Hij God de Zoon is, die met zijn Vader in de hemel uit alle eeuwigheid geleefd heeft. Hij was bereid naar de aarde te komen om zondaars te verlossen uit hun nood, om daarna terug te keren naar de hemel. Als God stond Hij buiten en boven de mensen, en uiteraard had Hij helemaal geen behoudenis (redding) voor zichzelf nodig.

Een andere zienswijze is dat Christus de Zoon van God is, doordat God Hem op een bepaald tijdstip, "toen de volheid van de tijd gekomen was" verwekte (Gal 4:4). In zijn rede in Antiochië citeert Paulus de woorden van Psalm 2: "Mijn Zoon bent u; Ik heb u heden verwekt", als een profetische belofte die met de geboorte van Christus in vervulling is gegaan:

Uit zijn [Davids] geslacht heeft God naar de belofte voor Israël de Heiland Jezus doen komen ... En wij verkondigen u, dat God de belofte, die aan de vaders gegeven is, aan ons, hun kinderen, vervuld heeft door Jezus op te wekken [dat wil zeggen: te doen ontstaan, geworden, zoals bijvoorbeeld in Handelingen 3:22,26 en 7:18,37]. (Hand 13:24,32,33)

Deze verklaring komt geheel overeen met de woorden van de engel Gabriël tot Maria, waarin wij kunnen zien waarom Christus elders beschreven wordt als Gods 'eniggeboren Zoon':

De heilige Geest zal over u komen en de kracht van de Allerhoogste zal u overschaduwen; daarom zal ook het heilige, dat verwekt wordt, Zoon van God genoemd worden. (Luc 1:35).

Volgens deze zienswijze stond Christus nooit als God buiten en boven de mensen. Van het begin van zijn leven af – dat wil zeggen: zijn geboorte in Bethlehem – heeft Hij deelgehad aan een mensheid waarvan niemand onsterfelijk is. Over de diepe emoties die Hij in de hof van Gethsémane voelde, zei Hij tot drie van de discipelen: “Mijn ziel is zeer bedroefd, tot stervens toe” (Mat 26:38). Met dit treurige schouwspel voor ogen herinnert de schrijver van de Hebreeënbrief eraan dat Jezus “gebeden en smekingen onder sterk geroep en tranen heeft geofferd aan Hem (God, zijn Vader in de hemel) ...” (Heb 5:7).

Vraag 2: Waarom deed Jezus dat? En wat zegt dit over de positie van Jezus?

De schrijver voegt hieraan toe dat Jezus' redding uit de dood het gevolg was van zijn gehoorzaamheid: “Hoewel Hij de Zoon was, heeft Hij de gehoorzaamheid geleerd uit wat Hij heeft geleden” (vs. 8). Zijn dood op Golgotha maakte deel uit van deze gehoorzaamheid, een gehoorzaamheid die niet het gevolg was van een ingebouwde goddelijke onfeilbaarheid, en daardoor als vanzelfsprekend, maar zijn eigen, vrijwillige en eerbiedige keuze: “niet zoals Ik wil, maar zoals U wilt” (Mat 26:39). Petrus kon op de Pinksterdag de boodschap van Christus' opstanding verkondigen: “God heeft Hem opgewekt, want Hij verbrak de weëën van de dood, omdat het niet mogelijk was, dat Hij door hem werd vastgehouden” (Hand 2:24).

Vraag 3: Waarom kon Jezus niet door de dood vastgehouden worden?

Na zijn verhoging heeft Christus, terugziende op zijn kruisdood en opstanding kunnen zeggen: “Ik ben dood geweest, en zie, Ik ben levend tot in alle eeuwigeden” (Op 1:18).

Maar ook voor Hem was eeuwig leven geen bezit dat Hij al in de hemel zou hebben gehad, of een aangeboren eigenschap, maar de liefdevolle gave van zijn Vader. Dat heeft Hij zelf gezegd: “Want zoals de Vader leven heeft in Zichzelf heeft Hij ook de Zoon gegeven, leven te hebben in Zichzelf” (Joh 5:26). De parallel die Hij trekt tussen zijn afhankelijkheid voor zijn leven van zijn Vader en die van zijn volgelingen van Hem, is ook veelzeggend: “Zoals de levende Vader Mij gezonden heeft en Ik leef door de Vader, zo zal ook hij, die Mij eet [als het ware manna], leven door Mij” (Joh 6:57). Er is daarom goede reden de Koning in Psalm 21, evenals in de parallelle Psalm 45, te identificeren als de Messias die door God wordt gezegend.

Zoek nu voor uzelf Psalm 21: 2-5 op.

Het begin van de nieuwe schepping

Wanneer wij Christus na zijn opstanding beschouwen als de liefdevolle en gehoorzame Zoon, die door de Vader zo rijkelijk is gezegend, mogen wij in Hem de

verwezenlijking zien van de hoop op het leven dat God in voorbereiding heeft voor al Zijn kinderen: "Hij, die de Heer Jezus opgewekt heeft, zal ook ons met Jezus opwekken" (2 Kor 4:14). Verre van als een vanzelfsprekende gebeurtenis ziet Paulus Christus' opstanding als het voorbeeld bij uitnemendheid van dezelfde kracht van God die ook anderen uit de doodstoestand zal redden: "hoe overweldigend groot zijn kracht is aan ons, die geloven, naar de werking van de sterkte van zijn macht, die Hij heeft gewrocht in Christus, door Hem uit de doden op te wekken en Hem te zetten aan zijn rechterhand in de hemelse gewesten" (Efez 1:19,20).

Christus werd door de Vader opgewekt als gevolg van zijn volkomen gehoorzaamheid aan Hem tot de kruisdood toe. De opwekking van alle anderen zal de daad van Christus zijn. Jezus zei in een gebed: "zoals U Hem macht hebt gegeven over alle vlees, om aan allen die U Hem gegeven hebt, eeuwig leven te schenken" (Joh 17:2). Met de gave van eeuwig leven heeft de Vader Christus de macht gegeven aan anderen leven te schenken.

Vraag 4: Wat zijn de woorden in Openbaring 1:18, waarmee Christus zijn volk bemoedigt tot het einde toe vol te houden in de beproevingen, en de zekerheid geeft dat Hij hen straks eeuwig leven kan schenken?

De eerste en de tweede mens

De Schrift stelt Christus dus voor als een nieuwe Mens, het begin van een nieuwe schepping. Vandaar dat Paulus Adam beschrijft als 'een beeld van de komende' (Romeinen 5:14) en Christus als 'de tweede mens' en 'de laatste Adam' (1 Korintiërs 15:45,47). Adam staat als eerste aan het hoofd van de natuurlijke schepping. Het doodvonnis dat God Hem oplegde trof en treft ook al zijn afstammelingen. Als mensen zijn wij met hem verbonden, en lijden aan de heilloze gevolgen van zijn overtreding, zoals Paulus herhaaldelijk zegt in zijn Romeinenbrief.

Lees nu heel aandachtig Romeinen 5:12-21, en let op het regelmatig gebruik van overtreding (vanwege ongehoorzaamheid, zonde) en veroordeling (tot de dood).

We zien hier het voorbeeld bij uitstek van het solidariteitsprincipe dat meermaals in de Bijbel te zien is. De dood die kwam als gevolg van de overtreding van één mens is tot alle mensen doorgedaan. Waarom dit zo moest zijn wordt niet uitgelegd; het is nu eenmaal zo. "In Adam sterven allen" is een fundamentele waarheid waaraan niet valt te tornen.

Maar dit solidariteitsprincipe heeft tweërlei uitwerking, zowel positief als negatief. Tegenover de overtreding van Adam en de noodlottige gevolgen hiervan voor al zijn afstammelingen, stelt Paulus in deze passage in Romeinen 5 de ge-

hoorzaamheid van Christus met alle heilrijke gevolgen dáárvan voor anderen. Tegenover het treurige feit: "In Adam sterven allen" staat een andere waarheid: "In Christus is er leven". Zoals Paulus verklaart, is hier geen sprake van evenwicht, alsof de twee feiten elkaar zouden compenseren.

Vraag 5: Wat is het principe waarin is vastgelegd dat de mens de dood verdient?

De mens heeft helemaal geen recht, en kan ook geen aanspraak maken, op eeuwig leven: dit kan alleen door God uit genade geschonken worden.

Ga weer terug naar Romeinen hoofdstuk 5, en lees de verzen 15 en 16 nog eens.

In Adam en in Christus

Eenzijds ziet Paulus onze heilloze toestand als falende en sterfelijke mensen als het gevolg van onze verbondenheid, als afstammelingen, met de eerste mens Adam. Anderzijds ziet hij de mogelijkheid van leven in een nieuwe, alomvattende relatie met Christus. Alles draait om verbondenheid met Christus, zoals ook Johannes schrijft:

En dit is het getuigenis: God heeft ons eeuwig leven gegeven en dit leven is in zijn Zoon. Wie de Zoon heeft, heeft het leven; wie de Zoon van God niet heeft, heeft het leven niet. (1 Joh 5:11,12)

Sinds de opstanding en verhoging van Christus is er buiten en zonder Hem geen hoop op leven:

En de behoudenis is in niemand anders, want er is ook onder de hemel geen andere naam aan de mensen gegeven, waardoor wij moeten behouden worden. (Hand 4:12)

Vraag 6: Als er onder de hemel geen andere naam aan de mensen is gegeven dan die van Jezus waardoor zij behouden kunnen worden, wat houdt dit dan ten diepste in met betrekking tot andere religies?

Vraag 7: Wat zijn de alternatieven waarvan de eeuwige toekomst van een mens afhangt?

Als Paulus de niet-Joodse gemeenteleden in Efeze hun vroegere uitzichtloze toestand in herinnering wil brengen, zegt hij: "Bedenk daarom ... dat u in die tijd zonder Christus was" (Efez 2:11). Als hij in zijn brief aan de Romeinen van enkele gelovigen wil zeggen dat zij al christenen waren voordat hij zelf tot geloof kwam, schrijft hij: "mannen ... die al vóór mij in Christus geweest zijn" (Rom 16:7). Wat een mens is wordt steeds bekeken vanuit het gezichtspunt van zijn relatie met Christus.

Vraag 8: Op welke wijze komt volgens u deze leven gevende relatie met Christus tot stand?

In de eerste plaats is geloof essentieel, geloof in Christus als de Zoon van God alsmede in zijn heilswerk. De Zoon des mensen moet verhoogd worden, zei Jezus, "opdat een ieder, die gelooft, in Hem eeuwig leven zal hebben" (Joh 3:13,14). Maar een verstandelijk geloof in de feiten van Gods heilswerk in Christus is op zichzelf onvoldoende: het is nodig zich persoonlijk met Hem te verenigen en vereenzelvigen, zowel in zijn sterven als in zijn nieuwe leven. Christus' vrijwillige dood was de laatste, bekronende daad van de zelfverloochening die zijn leven steeds had gekenmerkt. Zelfverloochening wordt ook geëist van zijn volgelingen: "Indien iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf en neme zijn kruis op en volge Mij", zei Jezus eens (Mat 16:24).

"Wie gelooft en zich laat dopen"

Hierin ligt de betekenis van de doop. Toen Christus na zijn opstanding aan de apostelen opdracht gaf het evangelie overal op aarde te verkondigen gaf Hij als reden hiervoor: "Wie gelooft en zich laat dopen, zal behouden worden, maar wie niet gelooft, zal veroordeeld worden" (Mar 16:16). Deze laatste woorden geven aan dat iemand die echt gelooft zich in gehoorzaamheid aan Gods bevel zal laten dopen. Hij belijdt in de doop wat hij gelooft: dat hij een zondaar is, die zonder Christus van God vervreemd is en geen hoop op leven heeft; dat Christus, naar de raad van Gods wil, gestorven is zodat vergeving in Gods genade mogelijk is; dat Hij door de Vader is opgewekt tot eeuwig leven, om zo ook Bron van leven te kunnen zijn voor anderen.

De plechtigheid van de doop is dus de zichtbare wijze waarop iemand die gelooft openlijk afscheid kan nemen van zijn vroegere aardsgezinde, op zichzelf gerichte, leven. Hij wordt bevrijd van de last van zijn verleden: wat hij ook verkeerd heeft gedacht, gezegd of gedaan wordt hem vergeven. Paulus legt de betekenis van de doop uit als de begrafenis van wat hij 'onze oude mens' noemt, "het afleggen van het lichaam van vlees", dat wil zeggen: de natuurlijke mens die gemotiveerd wordt door zijn van Adam geërfde natuurlijke verlangens en streven. Dit rituele sterven met Christus gaat gepaard met een rituele opstanding tot een nieuw leven, met een andere motivatie en een ander doel voor ogen:

Wij zijn dan met Hem (Christus) begraven door de doop in de dood, opdat, zoals Christus uit de doden opgewekt is door de majesteit van de Vader, zo ook wij in nieuwheid van leven zouden wandelen. (Rom 6:4)

In Hem bent u ook mede [met Christus] opgewekt door het geloof aan de werking van God, die Hem uit de doden heeft opgewekt. (Kol 2:12)

Vraag 9: Welke conclusie moet er in het licht van het voorafgaande worden getrokken met betrekking tot de leeftijd van wie verbonden wordt met Christus?

Vraag 10: Is de doop een persoonlijke keuze, of kunnen ook anderen beslissen iemand te laten dopen?

"Zonen van God in Christus Jezus"

Paulus beschrijft het gevoel van de doop als een adoptie, het vaarwel zeggen van de vroegere uitzichtloze toestand in de wereld waarin men is opgevoed om aangenomen te worden als kind van God, en opgenomen te worden in Gods familie en de bevoorrechte status te genieten van kind van God. Om dit te bewerkstelligen, zegt Paulus, is Christus gekomen:

God heeft zijn Zoon uitgezonden, geboren uit een vrouw, geboren onder de wet, om hen, die onder de wet waren, vrij te kopen, opdat wij het recht van zonen [of zoonschap] zouden verkrijgen. (Gal 4:4,5)

In liefde heeft Hij ons tevoren bestemd als zonen van Hem te worden aangenomen door Jezus Christus. (Efez 1:5).

Maar dit voorrecht van adoptie is niet tegen wil en dank voor ieder mens, ongeacht wat hij hierover denkt of doet, maar alleen voor hen die hun overtuiging dat Christus de Heiland is belijden in de doop: "Want u bent allen zonen van God, door het geloof, in Christus Jezus: Want u allen, die in Christus gedoopt bent, hebt u met Christus bekleed" (Gal 3:26,27). Dus niet allen zonder onderscheid, maar allen die zich in geloof hebben laten dopen 'in Christus Jezus'. Zo'n vergaande verandering van status, die hij helemaal niet verdient, zou de discipel van Christus een diep gevoel van dankbaarheid en bewondering moeten geven.

Lees wat de apostel Johannes zegt in hoofdstuk 3, de verzen 1 en 2, van zijn eerste brief.

Gelijk aan Christus te zijn in heerlijkheid: daarin ligt de aansporing in dit tegenwoordige leven ernstige en ijverige christenen te zijn. God heeft Zijn kinderen bestemd, zegt Paulus, "tot gelijkvormigheid [om gelijk te zijn] aan het beeld van zijn Zoon, opdat Hij de eerstgeborene zou zijn onder vele broeders" (Rom 8:29). Ook in deze passage wordt Christus niet als God, buiten en boven de mensen, beschouwd maar als de Eerste en Voornaamste in Gods familie die tot stand is gekomen op de aarde. Deze gelijkvormigheid begint nu al als de volgeling van Christus ernaar streeft in moreel opzicht gelijk aan zijn Heer in de hemel te zijn, bezielde als Hij was, met eerbied voor God en liefde voor zijn medemens en vooral zijn medegelovigen, verlangend anderen tot God te brengen door het licht van het evangelie in een duistere wereld te laten schijnen, mensen uit hun hope-loze toestand over te brengen tot zoonschap in Gods familie. "Doe de Heer Jezus Christus aan", roept Paulus in een van zijn brieven op (Romeinen 13:14); een misschien wat eigenaardige uitdrukking, die meestal wordt gebruikt voor het zich aankleden, maar die in de brieven van de apostelen de betekenis heeft van

een deelnemen in Christus, zijn karakter en heilswerk: “Want u allen die in Christus gedoopt bent, hebt Christus aangedaan”, zegt hij. En ook: “want u hebt de oude mens met zijn werken afgelegd, en u bekleed met de nieuwe mens” (Kol 3:10 vertaling Prof Brouwer).

Als u leert in dagelijkse gemeenschap en vriendschap met Christus te leven, probeerende in alles de Vader te behagen, Christus’ zachtmoedigheid en liefde na te volgen, mag u uitzien naar de tijd wanneer de gelijkvormigheid volledig zal zijn:

Want wij zijn burgers van een rijk in de hemel, waaruit wij ook de Heer Jezus Christus als verlosser verwachten, die ons vernederd lichaam veranderen zal, zodat het aan zijn verheerlijkt lichaam gelijkvormig wordt (Flp 3:20,21).

Wij zullen Hem gelijk wezen; want wij zullen Hem zien, zoals Hij is. (1 Joh 3:2)

Antwoorden op de vragen

1. Uw persoonlijke antwoord. 2. De schrijver vervolgt: "... die (God) Hem (Jezus) uit de dood kon redden". Jezus had dus ook zelf redding (niet van zonde, maar van het gevolg daarvan: de dood) nodig. Dit maakt duidelijk dat Jezus afhankelijk was van zijn Vader in de hemel, en Hij inderdaad zichzelf niet kon redden; en de schrijver vertelt dat de Vader dit gebed heeft verhoord. 3. In tegenstelling tot bij ons was er aan het eind van zijn leven geen zonde die eeuwig leven in de weg stond. Wie niet gezondigd heeft, is niet de dood schuldig. 4. "Ik ben levend tot in alle eeuwigheden, en Ik heb de sleutels van de dood en het dodenrijk [graf]". 5. "De ziel die zondigt, die zal sterven" (Ezech 18:20). 6. Er is maar één hemel, en er zijn geen andere mensen dan die onder die hemel leven. Dus het houdt in dat er voor alle mensen op aarde maar één mogelijkheid is gered te worden van de eeuwige dood: geloof in en verbondenheid met Jezus Christus. 7. Het eeuwige leven in en door Christus, en de eeuwige dood zonder en buiten Hem. 8. Uw persoonlijke antwoord, maar lees verder in het artikel in hoeverre dit past bij wat de Bijbel zegt. 9. Die mens moet een zekere mate van volwassenheid hebben bereikt om a) persoonlijk te kunnen kiezen, b) zijn of haar geloof te kunnen belijden. 10. Het is een daad van gehoorzaamheid, waar alleen de gelovige zelf om kan vragen. Afgezien van de wijze waarop het ritueel in de kerk wordt bediend, is het ook al om die reden dat de zuigelingendoop geen doop in Bijbelse zin is; er is dan immers geen sprake van geloof en gehoorzaamheid van degene die gedoopt wordt.